หอมหัวใหญ่

ชื่อไทย : หอมหัวใหญ่
ชื่อสามัญ/ชื่ออังกฤษ : Onion
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Allium cepa* Linn.

โดย นายพยุห์ แก้วคูณ
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มส่งเสริมพืชผักและเห็ด

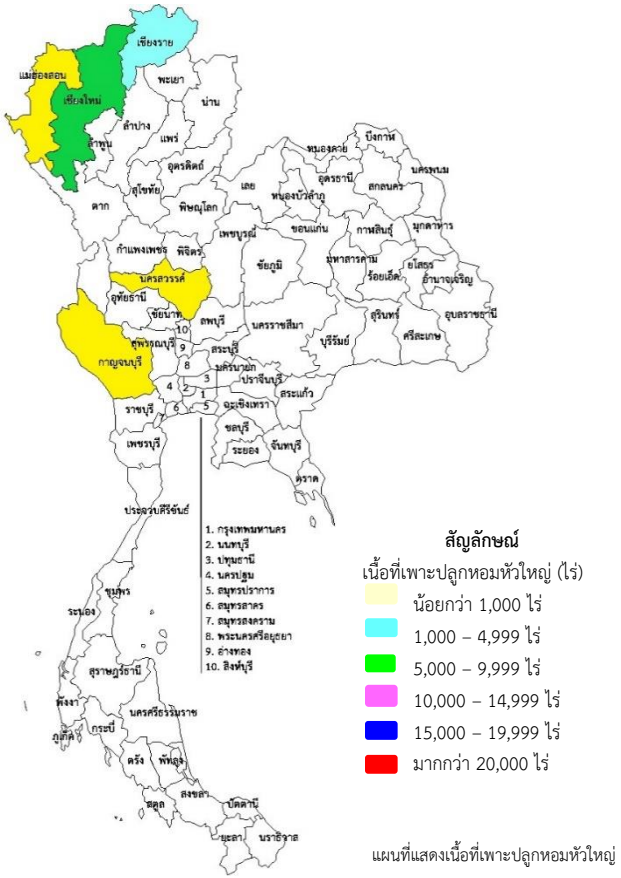

แผนที่แสดงเนื้อที่เพาะปลูกหอมหัวใหญ่

สถิติการผลิตหอมหัวใหญ่ [2]	ปี พ.ศ.		
	2560	2561	2562
1.พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	9,007	10,430	10,275
2. ผลผลิต (ตัน)	31,081	36,838	34,244
3. ผลผลิต/ไร่ (กก.)	3,451	3,532	3,333
4. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	7,730	6,570	8,210
5. ราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)	14,420	9,460	10,240
6. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	6,690	2,890	2,030

ร้อยละของปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดตามระยะเวลา[1,2]

ปี 2562		ปี 2563			
พค.- พย.	ธค.	มค.	กพ.	มีค.	เมย.
-	4.23	12.58	28.30	52.30	2.59

แหล่งผลิต[1,2]

ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย นครสวรรค์ แม่ฮ่องสอน
ภาคตะวันตก ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี
จังหวัดที่ปลูกมาก ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย นครสวรรค์ กาญจนบุรี แม่ฮ่องสอน

ส่งออก ปี 2562[2,3]	ข้อได้เปรียบเสียเปรียบสินค้าไทย	นำเข้า ปี 2562[2,3]
ปริมาณรวม 2,813 ตัน มูลค่า 59.25 ล้านบาท	**ได้เปรียบ :** เกษตรกรผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ไทยมีความชำนาญในการผลิต **เสียเปรียบ :** ต้องนำเข้าเมล็ดพันธุ์จากต่างประเทศ และหอมหัวใหญ่ไทยมีต้นทุนการผลิตสูงกว่าหอมหัวใหญ่จากจีน ทำให้ไม่สามารถแข่งขันในเรื่องราคาได้	ปริมาณรวม 144,880 ตัน มูลค่ารวม 962.76 ล้านบาท หอมหัวใหญ่สดหรือแช่เย็น 143,791 ตัน มูลค่า 861.91 ล้านบาท หอมหัวใหญ่แห้งเป็นผงและไม่เป็นผง 1,089 ตัน มูลค่า 100.85 ล้านบาท

ประเทศคู่ค้าของไทย : ญี่ปุ่น ลาว มาเลเซีย	ประเทศผู้ผลิตสำคัญ : จีน อินเดีย อียิปต์ อเมริกา	ประเทศคู่แข่งที่สำคัญ : จีน เนเธอร์แลนด์

ที่มา : ข้อมูลกรมส่งเสริมการเกษตร[1] สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร[2] กรมศุลกากร[3]

ศักยภาพ/จุดเด่น	ปัญหาข้อจำกัด	แนวทางการพัฒนา/แก้ไข
- หอมหัวใหญ่ เป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากจะใช้ประกอบอาหารแล้วยังเป็นพืชที่รักษาสมดุลการค้าระหว่างประเทศ เพื่อสร้างเสถียรภาพของสินค้าเกษตร - เกษตรกรมีความชำนาญในการผลิต	- มีการลักลอบนำเข้าหอมหัวใหญ่มาจากประเทศจีน และนำมาจำหน่ายในประเทศไทย ส่งผลให้ราคาหอมหัวใหญ่ในประเทศราคาตกต่ำ - หอมหัวใหญ่มีต้นทุนการผลิตสูงกว่าหอมหัวใหญ่จากประเทศคู่แข่ง เช่น จีน ทำให้หอมหัวใหญ่จากไทยไม่สามารถแข่งขันในเรื่องราคาได้ - บางปีหากหอมหัวใหญ่ไทยมีผลผลิตมากเกินความต้องการใช้ภายในประเทศ หรือผลผลิตออกสู่ตลาดจำนวนมาก ราคาตกต่ำ เกษตรกรจะออกมาเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาราคาตกต่ำ ทำให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณในการรับซื้อหอมหัวใหญ่จากเกษตรกร	1. กำหนดมาตรการกำกับดูแลการลักลอบการนำเข้า : โดยการสกัดกั้นการลักลอบการนำเข้าหอมหัวใหญ่สดและเมล็ดพันธุ์นอกโควต้า จากต่างประเทศอย่างเคร่งครัด 2. ปรับปรุงการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ : ปรับปรุงระบบการขนส่ง และเพิ่มแหล่งจำหน่ายผลผลิต เช่น ห้างสรรพสินค้าและซุปเปอร์มาเกต เพื่อให้มีการกระจายผลผลิตอย่างรวดเร็ว สินค้าจะไม่เกิดการกระจุกตัว 3. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหอมหัวใหญ่ : โดยการกำหนดพื้นที่เหมาะสมในการปลูกหอมหัวใหญ่ จัดหาแหล่งน้ำหรือจัดระบบชลประทาน ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตให้กับเกษตรกรเพื่อเพิ่มผลผลิตและปรับปรุงคุณภาพผลผลิต ลดต้นทุนการผลิต สนับสนุนและหาแหล่งเงินทุนให้กับเกษตรกร ส่งเสริมการจำหน่ายโดยส่งเสริมให้เกษตรกรคัดคุณภาพ 4. ปฏิบัติตามหลักการเก็บเกี่ยวที่ดี : ก่อนเก็บเกี่ยวต้องรอให้ต้นหอมหัวใหญ่เหลืองก่อนแล้วค่อยเก็บเกี่ยว จะทำให้เก็บผลผลิตของหอมหัวใหญ่ได้นาน และควรระมัดระวังอย่าให้เกิดบาดแผลอาจทำให้ผลผลิตเสียหายได้ 5. เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บรักษาเพื่อยืดอายุสินค้าให้ยาวขึ้น : ควรมัดจุกแล้วนำไปแขวนไว้ในเรือนโรงเปิดที่มีการถ่ายเทอากาศดี ไม่ถูกฝน น้ำค้าง แสงแดด 3 - 4 สัปดาห์ ให้เปลือกหอมหัวใหญ่แห้งสนิทคุณภาพดี ไม่ควรเก็บในที่อับชื้นเพราะจะทำให้ราดำระบาด ทำให้เกิดความเสียหายในโรงเก็บ